

**ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ
СЪВЕТ НА НАОА**

ДОКЛАД

НА

**ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ
ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА
ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА**

“СЪДЕБНА МЕДИЦИНА И ДЕОНТОЛОГИЯ”

**ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.1. МЕДИЦИНА,
ОБЛАСТ НА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ 7. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ
В МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ НА МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛОВДИВ**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА ,

Постоянната комисия по здравеопазване и спорт предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на докторска програма „Съдебна медицина и деонтология“ от професионално направление **7.1. Медицина**, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт в **Медицински университет – Пловдив**.

Докладът е разработен съгласно чл. 78 от ЗВО и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG)- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.78, ал. 3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА**
- II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ**
- III. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ (ESG) - ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5), ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016 Г.**
- IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ**
- V. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ ОТ ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ**

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол №16/12.09.2019 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС РЪКОВОДИТЕЛ НА ЕГ: Доц. д-р Александър Е. Александров, дм Членове: 1. Доц. д-р Вилиам В. Доков, дм 2. Д-р Деяна Г. Велкова – редовен докторант Наблюдаващ процедурата: Проф. д-р Цветанка Маринова, дмн	Протокол №29/09.12.2021 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	31.05.2022 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол №43/20.12.2022 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол №43/20.12.2022 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА (относно становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Докторската програма „Съдебна медицина“ (03.01.59) към Медицински университет - Пловдив е акредитирана на 12.12.2013 г. с **обща оценка** по критериите **9,28** (девет цяло и двадесет и осем стотни), срок на валидност на акредитацията 6 години (до 12.12.2019 г.) и **една препоръка**: „*Да се възстанови студентският кръжок по съдебна медицина като средство за привличане на млади кадри в тази специалност*“.

Студентският кръжок е възстановен. Осигурени са условия за придобиване на научноизследователски опит и практически умения на кръжочниците за изготвяне на съдебномедицински експертизи.

Констатации за изпълнение на направената препоръка:

Препоръката е изпълнена

Настоящата процедура е **породна програмна акредитация** на ДП „Съдебна медицина“ с разширено наименование: **ДП „Съдебна медицина и деонтология“ с обучение на български и английски език**, на основание доклад на Ректора на МУ – Пловдив до НАОА (Вх. № 513/02.06.2022 г.) с мотивирано предложение за корекция в наименованието на ДП и положително становище на ПКЗС с оглед постигането на пълно терминологично съответствие с действащите ЕДИ и приетата международна терминология.

За периода 2013 - 2021 год. в Катедрата са защитени успешно четири дисертации за придобиване на ОНС “доктор”.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5)¹

Въз основа на изводите на Експертната група в доклада се оценява изпълнението/ неизпълнението на всички критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие на стандартите и насоките за осигуряване качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО, както следва:

Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството

Критерии 1.1. Висшето училище има публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване на качеството на обучението на докторската програма.

Медицинският факултет при Медицински университет - Пловдив (МУ - Пловдив) организира обучение по *докторската програма (ДП) „Съдебна медицина и деонтология“* в съответствие със своята мисия, цели, задачи и действащото законодателство. Политиката за осигуряване на качеството на обучението на докторантите е формулирана в Правилника за устройството и дейността на МУ - Пловдив (ПУДМУП), Раздел IV и Наръчника по качество на СУК ISO 9001, Раздел 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2. Тя е насочена към постоянно подобряване на образователната и научноизследователската дейност в Университета чрез: прозрачност и стимулиране на дейността на университета и неговите структурни звена; повишаване на личната отговорност на преподавателите и студентите. Всички документи, свързани с осигуряването на качеството на обучението в МУ – Пловдив, са публично достъпни на Интернет страницата на Университета: <https://publisher.mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/published-online/Pravilnik/122020/Pravilnik-MU-Plovdiv-2020.html#p=i>; <http://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2016/09/narachnik-kachestvo-mu-plovdiv.pdf>; <https://mu-plovdiv.bg/za-nas/otdeli/otdel-akreditatsiya-i-reyting/>;

Усъвършенстването на управлението на качеството на учебния процес е приоритет в *Стратегията за развитие на НИД 2012-2021 г.*, както и в разработената *Програма за управление на качеството на докторантурите в МУ – Пловдив*. Последната предвижда конкретни дейности и отговорности на университетското ръководство и научните ръководители на докторантите: <https://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/strategiya-razvitie-nauchna-deynost/>; <https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2022/02/programa-upravlenie-kachestvo-doktorantura-mu-plovdiv.pdf>;

В МУ - Пловдив са изградени структури и са разработени процедури за управление на качеството, които допринасят за контрола и ангажираността на целия академичен и административен състав с непрекъснато подобряване на качеството във всички сфери на работа във Висшето училище. *Университетската комисия по качеството* (УКК) контролира поддържането на качеството в работата и е на пряко подчинение на Ректора и Академичния съвет (Раздел IV от ПУДМУП). Нейният състав се актуализира ежегодно и включва представители на ръководството, студенти, докторанти и специализанти.

По 1.1.1. Обучението на докторантите по ДП «Съдебна медицина и деонтология» се провежда в Катедрата по съдебна медицина и деонтология на МУ – Пловдив и Отделението по съдебна медицина и деонтология при УМБАЛ “Св. Георги” – Пловдив.

Катедра „Съдебна медицина и деонтология“ е основана през есента на 1945 год. Тя е обединена през 2012 г. с катедра „Обща и клинична патология“, в състава на която участва

---

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

като *Секция по съдебна медицина и деонтология*. От 2017 г. катедрата е възстановена като самостоятелно структурно звено, а за неин ръководител е избран доц. д-р Светлозар Спасов, д.м. **Приемът и обучението на докторантите** по „Съдебна медицина и деонтология“ в МФ се извършва в съответствие с националните и институционални нормативни документи: *Закон за висшето образование (ЗВО)*; *Закон за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ)*; *Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ)*; *Наредба за държавните изисквания за приемане и обучение на докторантите* и вътрешните нормативни документи на Университета. Пълна информация и достъп до основните нормативни документи са предоставени на сайта на ВУ (<http://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/doktorski-programi/>).

Обучението на докторантите се организира и координира от Зам.-ректора по НИД. Разработена е процедура, включваща всички етапи от обучението на докторантите. С решение на ФС, успешно издържалите конкурс кандидати се зачисляват за *редовна докторантура* със заповед на Ректора. В заповедта се посочват: форма на докторантурата; научна специалност; катедра; срок на обучение; научен ръководител; тема на дисертационния труд. Разкриването на процедурите за зачисляване на редовни докторанти се предшества от обсъждане на КС, разработване на предложение с обосновка, анотация, изследователски план, бюджет за научните изследвания и се подлага на гласуване. Докторантът полага изпит за докторантски минимум в хода на обучението си. Приемът в *самостоятелна форма на обучение* се извършва без изпит през цялата академична година. Ръководителят на катедрата прави предложение за темата на дисертацията, научната област и индивидуалния план до ФС, който ги утвърждава и взема решение за зачисляване със заповед на Ректора. ОНС „доктор“ се удостоверява с диплома, издадена от МУ - Пловдив.

По 1.1.2. В МУ – Пловдив е внедрена и ефективно функционира система за оценяване и поддържане на високо качество на обучението, отговарящо на университетските, националните и европейски стандарти. Създадена е организация за постоянно наблюдение на процесите с оглед на тяхната периодична оценка, анализ и подобрене с участието на Зам. Ректора по качество и акредитация, Университетската комисия по качеството (УКК), Факултетските комисии по качеството (ФКК) и отговорниците по звена. УКК като орган, отговарящ за контрола на качеството на работата в МУ е на пряко подчинение на Ректора и АС. Нейният състав се актуализира ежегодно и включва представители на ръководството, студенти, докторанти и специализанти. Основната дейност свързана с управлението на качеството на докторските програми се извършва от отдела за НИД. Със заповед на Ректора на МУ са определени и сертифицирани *вътрешни одитори*. *Провеждането на годишни вътрешни одити* на СУК ISO 9001 се регламентира от Наръчника по качество на СУК ISO 9001. Процедурата за одити и се извършва по график. Резултатите от проведени годишни *външни одити* се оповестяват на сайта на МУ – Пловдив: <https://mu-plovdiv.bg/zanas/otdeli/otdel-akreditatsiya-i-reyting/>. Участието на *външни одитори* в осигуряването на качеството е свързано с периодични оценки на Национални и международни агенции и институции - НАОА, Рейтинговата система на ВУ, Европейската рейтингова система UMULTIRANK. През последните 9 години в Отдела за НИД са извършвани *ежегодни вътрешни и външни одити*. **Не са установени несъответствия** свързани с провеждането на обучението и процедурите по докторските програми. През 2020 г. успешно е преминалата ресертификацията по ISO 9001:2015. Част от дейността на **Кариерния център** е свързана с провеждането на проучвания сред работодатели и други външни институции. (<https://mu-plovdiv.bg/karieren-tsentar/vazmozhnosti-realizatsiya/>). Плановите одити се организират ежегодно. **Броят на извършените в катедра “Съдебна медицина и деонтология” планови и извънредни одити през последните 6 години е шест.**

Подготовката на *специалисти по съдебна медицина и деонтология* с ОНС „доктор“ има своята специфика и предполага развитието не само на теоретични знания, но и на практически умения. **Катедрата е създала Комисия за управление и оценка на качеството** на учебния процес, **Подкомисия** за качествено обучение на докторанти и е определила **отговорник** по качеството в Катедрата.

По 1.1.3. МУ – Пловдив подпомага и насърчава НИД на докторантите, като осигурява необходимите ресурси (финансови, технически, материални, информационни). Разработен е **Пътеводител на докторанта**: <http://publisher.mu-plovdiv.bg/izdania/za-doktoranti/>; <https://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/doktorantsko-uchilishte/koritsa-patevoditel-doktoranti/>; <https://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/doktorantsko-uchilishte/>

Докторантите и техните ръководители имат възможност да участват в **ежегодно провежданите вътрешноуниверситетски конкурси за финансиране на научни проекти**, като напр. конкурс „*Старт на докторски програми*“, чиято цел е да стимулира научната дейност чрез осигуряване на финансиране.

(<http://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/vatreuniversity-proekti/#sdp>).

Оценката на проектните предложения се извършва с участието на външни експерти в съответната област, а одобрените проекти са обект на системен контрол и оценка на постигнатите резултати. **Модул „Постдокторанти“** има за цел стимулирането на преподавателите (асистент, главен асистент и доцент), отговарящи на условията за постдокторант и реинтеграция към научна кариера на перспективни учени, придобили първа образователна и научна степен "доктор", работещи в страната и чужбина. **Младежкото научно дружество „Асклепий“** има над 20 годишни традиции, подкрепени методично, организационно и финансово от Академичното ръководство. Ежегодно се провеждат традиционните „Дни на медицинската наука“ и конкурс **“Наука и младост”** под егидата на Ректора за научни разработки на студенти, докторанти и млади учени по медицина, фармация и здравни грижи. От 2005 г. в МУ - Пловдив се издава **Сборник** с премирани научни разработки от конкурса “Наука и младост” за студенти, докторанти и млади учени. (<http://asclepius.bg>). **Докторантското училище** е функционална структура в МУ - Пловдив, която подпомага образователните и научни потребности на докторанти и млади изследователи от всички основни звена на Университета. Периодичното атестиране на зачислените докторанти позволява да се отчитат и обсъждат техните дейности. Политиката за интегриране на научните изследвания с обучението на докторанти се осъществява и чрез привличането на водещи чуждестранни изследователи като гост - лектори.

При обучението на докторантите по **ДП „Съдебна медицина и деонтология“** се прилагат съвременни методи и разнообразни форми на преподаване (лекции, семинари, практически упражнения и др.). Реализира се **групов учебен план** в рамките на докторантското училище. Той се съчетава в максимална степен с **индивидуалния учебен план** за работа на докторанта. Акцентира се върху индивидуалната форма на обучение, която е непрекъсната и ежедневна. Индивидуалната учебна програма е съобразена с темата на дисертационният труд.

По 1.1.4. В МУ-Пловдив е създадена система, гарантираща качеството на научноизследователската дейност при стриктно спазване на етичния кодекс. Правилникът за устройство и дейност на МУ - Пловдив и вътрешните наредби и инструкции са съобразени със залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация. Академичната автономия на МУ - Пловдив не допуска създаването на организации и общности на расова, етническа, религиозна или политическа основа и свързаните с тях дейности. В Университета се предоставят равни права и възможности по отношение на всички видове административни, учебни и научни дейности.

В МУ - Пловдив е създадена и функционира **Комисия по Научна етика** (<https://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/komisiya-po-nauchna-etika/>), която е орган на Научния съвет. Действащи практики, свързани с предотвратяване и санкциониране на плагиатство са: технологичен контрол върху представените за печат материали в *ср. Folia Medica*; подаване на декларация за оригиналност и достоверност на дисертационите трудове; използване на системи против плагиатство (*free anti plagiarism check*) със свободен достъп <https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2021/04/Vatreshni-pravila-za-plagiatstvo-16-04-21.pdf>;

Констатации за изпълнение на критерий 1.1.

Медицинският факултет на МУ – Пловдив организира обучението по ДП „Съдебна медицина и деонтология“ в съответствие със своите мисия, цели и задачи. Обучението на докторантите се организира и реализира в Катедрата по съдебна медицина и деонтология при МУ – Пловдив и Отделението по съдебна медицина и деонтология при УМБАЛ “Св. Георги” – Пловдив. Обучението се базира на официално утвърдени стандарти, записани и разработени в програми и правилници и е съобразено с действащото законодателство. Цялостната дейност за обучение по ДП е подчинена на институционалната система за качество в МУ – Пловдив, без да се пренебрегват нейните специфични особености. Изработени са и се прилагат правила за осигуряване на академично единство, академични свободи и нетърпимост към дискриминация. Те се гарантират от действащи нормативни документи и контролни структури.

Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите

Критерий 2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни

По 2.1.1. Обучението на докторантите в МУ - Пловдив отговаря на съвременните тенденции в развитието на научната специалност. Разработването на докторските програми е съобразено с *Националната квалификационна рамка, с определени Стандарти и насоки за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG)*. Подготовката за разкриване на докторска програма включва разработване на Учебна документация (тематична програма, конспекти, анотация, обосновка на теми за дисертационни трудове) и Доклад за самооценка от основното звено. Докладите и предложенията на КС и ФС се обсъждат предварително на заседание на Научния съвет на МУ и след положителна оценка се внасят за обсъждане и решение на АС.

Членовете на КС и ФС на МУ - Пловдив, експерти в научната област „Съдебна медицина и деонтология“ участват в представителни професионални и научни организации в България и чужбина, което позволява споделянето на опит и добри практики при разработването на ДП и определянето на приоритети в изследователската дейност.

По 2.1.2. Приемът, обучението, разработването и защитата на дисертационния труд на докторантите се организират в съответствие със законовите изисквания. Подготовката и обучението на докторантите се извършва по *индивидуален учебен план*. Академичният стандарт за учебната дисциплина е утвърден с Решение на АС (Протокол № 9/26.11.2015 г.) и е публикуван на сайта на МУ - Пловдив. (<https://mu-plovdiv.bg/za-nas/dokumenti-formulyari/akademichen-standart-uchebna-distiplina-mu-plovdiv/>).

По 2.1.3. Целите, задачите и мотивите за обучение по ДП “Съдебна медицина и деонтология” са ясно формулирани. *Целите са:* да се подготвят високо квалифицирани специалисти, способни самостоятелно и компетентно да решават теоретични и практически задачи в областта на специалността; да се създадат висококвалифицирани кадри за преподавателска работа в Университета и качествена научноизследователска дейност в областта на съдебната медицина и деонтологията; да се поддържа адекватна възрастова структура на академичния състав на катедрата; да се създадат специалисти по съдебна медицина с компетенции на експерти (вещи лица по медико-биологични въпроси, възникнали в работата на досъдебното и съдебно производство).

Основните задачи на обучението по докторска програма “Съдебна медицина и деонтология” в МУ – Пловдив могат да бъдат систематизирани в три групи:

1. **Образователни задачи:** Придобиване на знания и умения за получаване на ОНС “доктор”; 2. **Научноизследователски задачи:** Обучение в същността на научното изследване – избор на научен дизайн, формулиране на хипотеза, научен въпрос, метод и средства за постигането му; Усвояване на методи за експериментална дейност; Обработка, анализ и представяне на резултатите; Оформяне на научно съобщение като доклад, постер или

публикация; 3. *Нравствено-възпитателни задачи*: Спецификата на ДП отговаря на академичната среда в обучаващото звено и в институцията: Усвояване на знания за съдебномедицинско освидетелстване на живи лица по повод битови и криминални инциденти, полови престъпления; Съдебномедицинска експертиза на трупове на починали лица при казуси за скоропостижна смърт, насилствена смърт (убийства, самоубийства и нещастни случаи), скелетирани и разчленени трупни останки, трупове на лица, починали в болнични заведения, трупове на новородени; Съдебномедицински експертизи по писмени материали на досъдебното и съдебно производство; Знания за ролята на съдебния лекар при участие в огледи на местопроизшествие, касаещи различни съдебномедицински казуси; Базови познания за методите на изследване на веществени доказателства чрез серологични методи, ДНК – анализ и други.

Обучението по ДП “Съдебна медицина и деонтология” през периода 2013 - 2021 г. се основава на следните **научноизследователски направления**: съдебномедицинска антропология; съдебномедицинска деонтология; съдебномедицински аспекти на синдрома на малтретираното дете; съдебномедицинско изследване на труп в резултат на ПТП; допълнителни съдебномедицински методи за отдиференциране на мозъчна травма; интердисциплинарни проучвания съвместно с други катедри от Университета в областта на експерименталната и клиничната практика.

За периода 2013 - 2021 год. в Катедрата са защитени успешно четири дисертации за придобиване на ОНС “доктор”.

По 2.1.4. Обучението по ДП “Съдебна медицина и деонтология” е фундаментално, интердисциплинарно и с научно-практическа насоченост. Анализът показва, че успешно завършилиите ДП по “Съдебна медицина и деонтология” най-често **се реализират** като асистенти в Катедрата по съдебна медицина и деонтология на МУ – Пловдив. Съществува тясна колаборация между Катедрата и останалите катедри, клинични звена и различни академични и социални структури в гр. Пловдив и страната. Тя се осъществява посредством съвместни инициативи на Катедрата с тези структури: провеждане на работни срещи, научни събития и колаборация по проекти.

По 2.1.5. Докторантската програма е **сравнима и съвместима с аналогични програми в другите МУ в страната и в чужбина**. Това е предпоставка за добра професионална мобилност на докторантите. При съществуващата нормативна уредба, обучението на докторанти се извършва в конкурентна среда, при която те сами могат да избират къде да проведат своето обучение. Развитието на съвременни информационни технологии позволява всеки интересуващ се да може да се информира за възможностите, които му се предлагат не само от МУ - Пловдив, но и от други структури за разработване на научен труд.

През последните 6 години един докторант от катедрата е участвал в академична мобилност: Д-р Тимонов е бил гост лектор в Приднестровски държавен университет „Тарас Шевченко” гр. Тирасполь, Молдова.

По 2.1.6. В Катедрата по “Съдебна медицина и деонтология” се спазват законовите изисквания за прием и обучение на докторантите, като за целта се поддържа и актуализира комплект от нормативни документи. На всеки докторант се създава „**Лично досие**“, което съдържа всички материали и документи отнасящи се до приема, статута, индивидуалния научен план, неговото изпълнение и положените изпити. То се съхранява в катедрата и в Научния отдел на Ректората на МУ - Пловдив, където текущо се упражнява контрол върху спазването на изискванията на нормативните документи, свързани с обучението на докторантите. Документацията периодично се обновява на ниво Медицински университет: <https://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/doktorski-programi/dokumenti-kandidatstvane/>.

В индивидуалния план, разработен съвместно с научния ръководител, се включват: темата на дисертацията; изпитите и сроковете за тяхното полагане; етапите на разработване и сроковете за тяхното изпълнение; дизайнът на научното изследване и неговата обезпеченост; участие в образователни специализирани лекции и курсове; участие в научни прояви и форуми. Изпълнението на индивидуалния план на докторантите и цялостната дейност по тяхната подготовка е обект на контрол от страна на КС и ФС чрез ежегодно атестиране.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1:

ДП по „Съдебна медицина и деонтология“ е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката. Тя има ясно дефинирани цели, задачи, методология, очаквани резултати, които са сравними с подобни докторски програми в страната и чужбина. Разработени са стандарти и е създадена организация за мониторинг на учебната документация във всички етапи на образователния процес, контрол на достоверността и автентичността на разработките, позволяващи своевременна защита, професионална мобилност и успешна реализация на докторантите. През акредитационния период е реализирана една академична мобилност.

Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд

По 3.1.1. Подготовката на докторантите се реализира чрез съвременни образователни форми и методи. **Докторантите по ДП „Съдебна медицина и деонтология“** се обучават в съответствие с актуалните постижения на медицинската наука и практика. Докторската програма насърчава активната работа на докторантите по време на учебния процес. **Формите** на обучение по ДП „Съдебна медицина и деонтология“ включват: Участие в лекционни курсове, изнасяни от хабилитираните преподаватели; Тематични курсове по индивидуалната програма; Практически занятия за усвояване на експериментални методики и модерна научна апаратура; Участие в научни прояви (симпозиуми, конференции и конгреси) у нас и в чужбина; Самостоятелна подготовка и др.

Докторантското училище е значима структура в МУ – Пловдив. Основните му цели са: Осигуряване на административна, информационна и консултантска помощ по отношение на цялостното обучение; Подпомагане на общообразователната подготовка в хода на обучението за придобиване на ОНС „доктор“; Разширяване на научния и изследователски капацитет на академичните кадри в Университета.

Провеждането на обучение, ориентирано към специфичните потребности на докторантите в МУ - Пловдив е довело до разработване на специален **Пътеводител на докторанта**.

(<https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2020/05/patevoditel-za-doktoranta-2016.pdf>).

Докторантите към МУ, съвместно със студенти и млади учени участват в дейността на **МНД „Асклепий“**, в което придобиват допълнителни умения за изготвяне на литературна справка, планиране и провеждане на научни разработки, оформяне на научни публикации и дисертационен труд, ползване на компютърни програми и интернет - базирани средства.

По 3.1.2. Подготовката на докторантите включва групова (**Докторантско училище**) и индивидуална форма на обучение, която се подпомага от научния ръководител. Подготовката и обучението на всеки докторант се реализира по **Индивидуален учебен план**, изготвен със съдействието на неговия научен ръководител, обсъден и приет на КС и утвърден от ФС. Изпълнението на индивидуалните програми се контролира периодично от научния ръководител и на заседания на КС и ФС. Докторантите следва да се атестират в края на всяка академична година чрез **Атестационен лист на докторанта**. Те представят пред КС отчет за извършваните дейности, който съдържа научна част (получените резултати) и отчет за изпълнението на индивидуалния учебен план. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторанта и предлага, съвместно с докторанта, конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата академична година. Методите и критериите за оценяване на постиженията на докторантите са формулирани и оповестени чрез **Регламента за придобиване на ОНС „доктор“** в МУ - Пловдив и критериите за атестиране и оценка на изпълнението на индивидуалния план на докторантите.

В МУ се провежда организиран учебен процес с докторантите по **Групов учебен план** с цел запознаването им с националните нормативни документи, разширяване и задълбочаване на тяхната теоретична, методична, езикова и компютърна подготовка. В учебната програма

са включени теми, свързани с формирането на различни изследователски знания и умения: организация и методика на научното проучване, оформяне на научни трудове, статистика, етика, педагогика и други аспекти на научната работа. Организиран се и се провеждат специализирани курсове по биостатистика с използване на статистически софтуерни продукти, както и общоезиков курс по втори западен език.

По 3.1.3. Отчетът на докторанта, протоколът от оценката на ФС и писменото становище на научния ръководител се представят в отдела за НИД и се прилагат в досието на докторанта. Докторантите се атестират от ФС в края на всяка академична година <https://mu-plovdiv.bg/razvitie-akademichen-sastav/atestirane-akademichen-sastav/>

По 3.1.4. Методите и критериите за оценяване на постиженията на докторантите са формулирани и оповестени чрез Регламента за придобиване на ОНС „доктор“ в МУ и критериите за атестиране и оценка на изпълнението на индивидуалния план на докторантите. Ясно са указани изискванията свързани с полагането на изпити за докторантски минимум, структурата на дисертационните трудове, постигането на определен брой кредити от участие в Докторантското училище, броят и вида на публикациите за популяризиране на резултатите от изследователската работа. Изпълнението на тези изисквания е в обхвата на годишните одити на СУК по ISO 9001, провеждани в звената на МУ - Пловдив.

По 3.1.5. Правилата, по които се **разглеждат жалбите на докторантите са регламентирани в „Етичния кодекс“** на МУ - Пловдив. През изтеклия акредитационен период няма постъпили жалби от докторанти. В МУ - Пловдив е приета Процедура за подаване и разглеждане на оплаквания (<https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2018/06/protsedura-podavane-razglezhdane-oplakvaniya-mu-plovdiv.pdf>).

През последните 6 години не са регистрирани жалби от докторанти по ДП „Съдебна медицина и деонтология“.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1.

В МФ към МУ – гр. Пловдив има създадена система за обучение на докторанти и са налични условията за тяхната подготовка по ДП „Съдебна медицина и деонтология“. Оценяването на постиженията се осъществява със съвременни образователни форми и научни методи по индивидуален план и чрез участие в колективно обучение. Има предпоставки всички етапи да се контролират от научния ръководител и ръководителя на научното звено чрез обсъждане на отчетите и резултатите от работата на докторантите. Всички елементи от докторантските процедури са отразени в административната документация на МУ - Пловдив.

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешно нормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация

По 4.1.1. Обучението на докторантите в МУ – Пловдив се организира и координира от Зам. Ректора по НИД, като в Отдел НИД се изготвя „Досие на докторанта“. В него се съдържат всички материали и документи, свързани с неговото зачисляване, подготовка, атестиране, разработване и защита на дисертационния труд.

По 4.1.2. В МУ - Пловдив са създадени реални възможности за работа на докторантите по **научни проекти**. Съгласно решение на РС от 2012 г. периодично се разкриват процедури за провеждане на вътреуниверситетски конкурси **„Старт на докторантски програми“** за финансиране на иновационни проекти. В конкурсите могат да участват докторанти, зачислени или желаещи да се зачислят в докторантура. Целта е да се осигури **финансово обезпечаване** чрез средства от бюджетната субсидия на МУ - Пловдив. Значителен успех е одобряването за финансиране на национално ниво на т.н. **проект „Докторантско обучение в МУ - Пловдив“** за компетентност, творчество, оригиналност, реализация и академизъм в науката и технологиите (Докторант 1, Докторант 2 и други).

По 4.1.3. Докторантите, студентите и преподавателите в МУ - Пловдив имат възможност да участват в *програмите на Еразъм за студентска и преподавателска мобилност* с цел обучение и практика. Допълнителна възможност за участие на докторантите в международни форуми е предоставена чрез програмата на проект “Докторант”, реализиран в МУ – Пловдив през периода 2014 - 2015 год.

По 4.1.4. *За периода 2013 - 2021 г. в Катедрата по съдебна медицина и деонтология са защитени успешно четири дисертации за придобиване на ОНС “доктор” със следните теми:*

1. 30.09.2013 г. – тема „Съдебномедицински аспекти на самоубийствата в Пловдивска област за периода 2000-2009 година”;

2. 13.01.2014 г. – тема „Определяне на пол по бедрена кост при българското население”;

3. 26.05.2014 г. – тема „Деонтологични, медико-правни и социални проблеми на пропуските в медицинската практика”;

4. 31.07.2020 г. – тема „Съдебномедицински аспекти на малтретираното дете”;

Резултатите от разработваните дисертационни трудове по ДП “Съдебна медицина” в Катедрата през периода 2013-2021 год. са публикувани в международни и национални научни списания и сборници и са представени на международни и национални научни форуми.

През акредитационния период, *докторантите в Катедрата по съдебна медицина и деонтология са участвали като автори и съавтори в общо 53 публикации (15 в чужбина) и 49 научни съобщения (23 в чужбина), като по темата на дисертациите си са публикували повече от 30 научни труда (15 в чужбина). Те имат 35 участия в научни форуми (13 в чужбина).*

Таблица за публикациите в чуждестранни и национални списания на докторантите в катедра “Съдебна медицина и деонтология“ за периода 2013 - 2021 г.

Докторанти	Общ брой публикации в чуждестранни научни списания	Общ брой публикации в национални научни списания и сборници	Общ брой публикации
1. докторант	2	3	5
2. докторант	10	13	23
3. докторант	1	13	14
4. докторант	2	9	11
Всичко	15	38	53
Общ брой за катедрата	15	38	53

Таблица за научните съобщения на докторанти от катедра “Съдебна медицина и деонтология“ за периода 2013 - 2021 г.

Докторанти	Общ брой участия в чуждестранни научни форуми	Общ брой участия в национални научни форуми	Общ брой участия
1. докторант	3	1	4
2. докторант	15	26	41
3. докторант	4	-	4
4. докторант	1	2	3
Всичко	23	29	52
Общ брой за катедрата	23	29	52

Таблица за публикациите и научните съобщения на докторантите по темата на дисертационния труд за периода 2013-2021 г.

Докторанти	Общ брой публикации в чуждестранни/национални научни списания	Общ брой участия в чуждестранни/национални научни форуми	Общ брой публикации/участия
1. докторант	6/6	3/5	15/17
2. докторант	6/6	5/5	19/10
3. докторант	1/15	4/0	16/15
4. докторант	2/3	0/3	2/6
Всичко	15/30	12/13	52/48
Общ брой за катедрата	15/32	22/30	37/62

Представени са документи (*м. февруари 2022 г.*), че на този етап в катедрата не се разработват докторантури, но е в ход процедура за зачисляване на докторанти по следните три теми:

1. „Черепно-мозъчна травма, алтернативи за бърза и надеждна диагностика”,
2. „Насилие над възрастни хора”
3. „Роля на оксидативния стрес при пациенти със SARS-CoV-2 +/- в патогенезата и изхода от заболяването”

Констатации за изпълнение на критерий 4.1.

В МУ - Пловдив има изградена организация, детайлни процедури и строга административна система за работа и контрол на докторантите във всички етапи на тяхната подготовка. Докторантите представят успешно научни резултати на научни форуми в страната и чужбина. През акредитационния период **четири докторанти** на Катедрата по съдебна медицина и деонтология **успешно са защитили** своите дисертации, а други **трима са в процедура за зачисляване**. Регистрирана е една мобилност на докторант по ДП “Съдебна медицина и деонтология“. Докторантите са участвали в разработването на **два научни проекта**.

Стандарт 5. Преподавателски състав

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията

Обучението на студентите, докторантите и специализантите в МУ - Пловдив се осъществява от високо квалифицирани преподаватели. Политиката за осигуряване на качествен академичен състав се основава на Стратегията за развитие на висшето училище и Мандатната програма на Ректора на МУ-Пловдив.

По 5.1.1. Катедра „Съдебна медицина и деонтология”, като обучаващо звено, разполага с необходимия научно-преподавателски състав на основен трудов договор за провеждане на обучението на докторантите по ДП „Съдебна медицина и деонтология“. Хабилитираните лица са с дългогодишен преподавателски опит, отлична теоретична и практическа подготовка.

През последните 6 години в катедра „Съдебна медицина и деонтология“ са проведени 6 конкурса за академични длъжности – 3 за асистенти, 1 за професор и 2 за доценти.

В катедра „Съдебна медицина и деонтология“ работят на основен трудов договор следните преподаватели:

- Хабилитирани преподаватели – 2 доценти.

- **Нехабилитирани преподаватели, двама главни асистенти с ОНС „доктор” и четири асистенти.**

Хабилизирани лица:	Нехабилизирани лица:		Общо
2	гл. асистенти - 2	асистенти - 4	8

През периода 2013-2021 г. в катедра “Съдебна медицина и деонтология” са реализирани 3 хабилизации, съответно за АД “доцент” (2016 г.) и за заемане на АД “професор” (2013 г. и 2017 г.).

Хабилизираният състав на катедра “Съдебна медицина и деонтология”, ангажиран с реализирането на докторската програма включва двама доценти с необходимия профил и с доказана квалификация в областта на докторската програма.

Преподавателският състав преминава през периодични атестации, което гарантира тяхната способност за преподавателска и научноизследователска дейност.

5.1.2. Преподавателите от катедра „Съдебна медицина и деонтология” осъществяват активна *научноизследователска дейност.*

През периода 2013 - 2021 г. хабилизираният преподавателски състав от катедрата са публикували повече от 188 научни труда, в т.ч.:

- **4 монографии**
- **99 публикации, от които:**
- **39 статии в международни списания, от които 6 с общ Impact Factor 4,547**
- **60 статии в български списания и научни сборници**
- **90 научни съобщения (в т.ч. 28 в чужбина)**
- **3 участия в научни проекти.**

Справка за публикациите в национални списания и сборници на хабилизираният преподавателски състав от катедра “Съдебна медицина и деонтология” за периода 2013-2021 г.

Хабилизирани преподаватели	Общ брой реални публикации в национални научни списания и сборници - 60
----------------------------	--

На **национални форуми** хабилизираният преподавателски състав са изнесли общо повече от **90 научни съобщения.**

Хабилизиран преподавател	Общ брой научни съобщения у нас
1. доцент	49
2. доцент	41
Всичко	90

Относителният дял на научните публикации в национални научни списания на хабилизираният преподавателски състав, които могат да провеждат обучение на докторанти по ДП “Съдебна медицина и деонтология” е 99% от общата публикационна активност на Катедрата.

През периода 2013-2021 г. хабилизираният преподавателски състав от катедра “Съдебна медицина и деонтология” са публикували **33 оригинални научни статии в чуждестранни списания, от които 6 с общ Impact Factor 4,547** и са участвали в написването и редакцията на една глава от учебник и две учебни помагала.

Таблица за публикациите в чуждестранни списания на хабилитираните преподаватели от катедра "Съдебна медицина и деонтология" за периода 2013-2021 г.

Хабилитиран преподавател	Общ брой реални публикации в чуждестранни научни списания
1. доцент	9 (0 с IF)
2. доцент	31(6 с IF)
Всичко	40 (6 с IF)

Относителният дял на научните публикации в чуждестранни списания на хабилитираните преподаватели, които могат да провеждат обучение на докторанти по докторска програма "Съдебна медицина и деонтология" са 100% от общата публикационна активност на катедра "Съдебна медицина и деонтология".

През отчетния период (2013–2021 г.), за **43 научни публикации в чуждестранни списания** на хабилитираните лица от Катедрата са установени общо **повече от 103 цитирания, от които 61 от чуждестранни учени. Общият Impact Factor на цитиранията е 30,257.**

Хабилитирани преподаватели	Брой цитирани публикации в чуждестранни списания	Брой цитирания		Общо
		От чуждестранни автори	От български автори	
1. доцент	11	11	10	21
2. доцент	13	50	8	58
Всичко	24	61	18	79

На международни конгреси и конференции в чужбина са изнесени **77 научни съобщения** от хабилитираните преподаватели в Катедрата.

Справка за научните съобщения на международни научни форуми на хабилитираните преподаватели през периода 2013 – 2021 г.

Хабилитиран преподавател	Общ брой научни съобщения в чужбина
1. доцент	7
2. доцент	70
Всичко	77

Относителният дял на научните съобщения в чуждестранни научни форуми на хабилитираните преподаватели са 91 % от общата активност на катедра "Съдебна медицина и деонтология".

По-разширеният анализ на наукометричните данни на хабилитираните преподаватели, участващи в обучението на докторантите по ДП "Съдебна медицина и деонтология" показва, че те са автори общо на повече от 232 научни трудове: Единият доцент е автор на повече от 100 научни трудове; Другият доцент – повече от 132 научни трудове;

Нехабилитираните членове на академичния състав на Катедрата, независимо от голямата си учебна натовареност имат активна научноизследователска дейност и интензивна публикационна активност.

По 5.1.3. В Катедрата по съдебна медицина и деонтология са налични предпоставки за успешно обучение на докторанти. Академичният състав има висока активност в експертната и консултантската дейност по следните основни научни направления:

- съдебномедицинска антропология
- съдебномедицинска деонтология

- съдебномедицински аспекти на синдрома на малтретираното дете.
- съдебномедицинско изследване на труп в резултат на ПТП
- допълнителни съдебномедицински методи за отдиференциране на мозъчна травма

Констатации за изпълнение на критерий 5.1

Подготовката на докторантите се осъществява от високо квалифицирани хабилитирани и нехабилитирани преподаватели със специалност „Съдебна медицина и деонтология” на основен трудов договор към МУ - Пловдив. Те са с богат професионален опит, развиват активна научноизследователска дейност, свързана тематично с докторантурата. Публикационната им активност е висока. Академичният състав упражнява системна експертна и консултантска дейност.

Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите

Критерий 6.1. Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности

По 6.1.1. Висшето училище осигурява материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортната дейности. Обучаващата институция разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, ателиета, библиотечни места и др., създаващи академичен комфорт за работа на докторантите.

Обучението на докторантите по ДП «Съдебна медицина и деонтология» се провежда в Катедрата по съдебна медицина и деонтология при МУ – Пловдив и Отделението по съдебна медицина и деонтология при УМБАЛ “Св. Георги” – Пловдив.

В Отделението по съдебна медицина и деонтология съществуват необходимите условия за осъществяване на обучение на докторанти. Катедрата и клиниката разполагат със следните зали и лаборатории:

- 1 семинарна зала, оборудвана с компютърна конфигурация и обща площ около 20 кв.м.
- 2 лаборатории (химична и хистологична) оборудвани с тестове и апаратура за провеждане на диагностична и експериментална работа. Общата лабораторна площ на отделението е около 56,61 кв.м. Лабораторната му обезпеченост включва следната апаратура: микротом, термостат, центрофуга и др.
- 1 секционна зала 31,42 кв.м.
- 5 кабинета на лекари на обща площ 107 кв. м.
- 1 канцелария – 15,50 кв. м.
- 1 амбулатория за прегледи на живи лица – 15,50 кв. м.

Доброто сътрудничество с катедрите по Анатомия, хистология и ембриология, Биология, Специална хирургия, Анестезиология подпомага разработването на мултидисциплинарни дисертационни трудове.

При необходимост от провеждане на експериментални опити и диагностични изследвания с животни, на разположение на докторантите е **Вивариум** на МУ - Пловдив (<https://mu-plovdiv.bg/za-nas/tsentrove/vivarium/>).

Научноизследователската работа на докторантите се финансира от бюджета на МУ - Пловдив и чрез научноизследователски проекти. Разходите по защитите на дисертациите се осигуряват от бюджета на МУ.

Катедра “Съдебна медицина и деонтология” разполага с 8 компютъра, което позволява всеки преподавател да работи самостоятелно. Налице е възможност за неограничен достъп на докторантите за работа с компютър. Катедрата разполага с непрекъснатата Интернет връзка. МУ-Пловдив осигурява информационна база за обучение и изследователска дейност. *Изградена е и се усъвършенства информационната база за обучение и изследователска дейност в съответствие със спецификата на ВУ.* Информационното и ресурсно осигуряване на учебната и научна дейност в МУ – Пловдив се

осъществява от: Център „Компютърни системи и комуникации” със звена за фото и видео, учебна и научна документация, компютърна, копирна, издателска и печатна база и Библиотечно-информационен център.

Библиотечно-информационният център (БИЦ) е разположен на площ от 1760 м². Той включва в структурата си централна и четири филиални библиотеки, които функционират в обща мрежа и изграждат единна база данни. (<https://mu-plovdiv.bg/zanas/tsentrove/bibliotechno-informatsionen/obshta-informatsiya/>). Центърът разполага с 336 места, от които 75 са оборудвани с компютри и предлага безплатен достъп до интернет, вкл. безжичен. Осигурен е 24/7 отдалечен достъп до абонираните електронни ресурси.

В Централната библиотека и филиала в база 1 функционират 2 зали за докторанти, оборудвани с компютри, мултифункционални устройства и мултимедия. Създадена е пълна автоматизация на библиотечните процеси чрез ежегодно абонираните 11 модула от библиотечния софтуер „Автоматизирана библиотека“. В библиотечното обслужване е внедрена RFID технология, базирана на безконтактна радио-честотна идентификация на обекти. Електронният каталог и информационните бюлетени за нови книги са достъпни онлайн в сайта на Университета. www.mu-plovdiv.bg, <https://mu-plovdiv.bg/zanas/tsentrove/bibliotechno-informatsionen/katalozi-buletini-bic/>. През 2012/2013 г., в резултат на успешно реализиран от МУ - Пловдив инфраструктурен проект по Оперативна програма „Регионално развитие 2007-2013“, е осъществена модернизация на БИЦ, за която са инвестирани близо 1,5 млн. лв. Обновената библиотечна среда предоставя възможности за четене, екипна работа, групово учене и мултимедийни презентации.

Библиотечният фонд включва повече от 182 312 библиотечни единици, от които 174 227 на физически носител и 8 091 електронни списания, книги и протоколи от абонирани бази данни (м.12.2021г.). Постъпленията за фонда се набавят чрез покупка, абонамент, дарения и с участие в националния и международен обмен. Системно се комплектува специализирана литература на традиционни и електронни носители – учебници и учебни помагала, монографии и периодични издания. Текущо се получават над 130 български и чуждестранни списания на хартиен носител. БИЦ участва в националния и международен обмен на публикации, като разпространява издаваното от МУ-Пловдив научно списание *Folia Medica* до 92 институции от 31 държави. През 2013 г. в изпълнение на **проект „Докторантско обучение в МУ - Пловдив за компетентност, творчество, оригиналност, реализация и академизъм в науката и технологиите (ДОКТОРАНТ)“** са инвестирани 61 124,39 лв. за закупуване на информационни източници за обучението и научната дейност на докторантите. В периода 2011 - 2016 г. библиотечните колекции са обогатени с 12 938 тома книги и периодични издания на хартиен носител. Наред с набавянето на традиционни издания, ежегодно се осъществяват абонаменти за електронни бази данни, осигуряващи актуална информация и широки възможности за учене и научно развитие:

Съгласно действащия *Групов учебен план за подготовка на докторанти*, БИЦ провежда **обучение** на тема *“Работа със систематизирана електронна научна информация – бази данни, библиографска и цитатна справка, инструменти в помощ на изследователите”* с хорариум 6 часа. На всеки докторант е предоставена възможност за продължаващо индивидуално обучение, целящо повишаване на информационната компетентност и усвояване на ефективни стратегии за търсене и анализ на научна информация. Текущо се организират семинари и тренинг сесии, водени от лицензирани обучители. В подкрепа на обучението на докторантите е организирана колекция **„Библиотека за докторанта“**. Селекцията включва специализирана българска и чуждестранна литература по проблеми, свързани с писане и публикуване на научни разработки, защита на дисертационен труд, авторско право, публикационна етика, методология на научните изследвания, рецензиране, редактиране и др.

В помощ на обучението по научната специалност **“Съдебна медицина и деонтология”** е осигурена в достатъчно количество специфична специализирана информация. **Отделът за информационно и компютърно осигуряване (ОИКО)** в МУ-Пловдив (<https://mu-plovdiv.bg/zanas/otdeli/otdel-informatsionno-i-komunikatsionn/>) е създаден

с цел изграждане, развитие и поддържане на информационните и комуникационните системи в МУ – Пловдив и неговите структури.

По 6.1.2. Медицинският Симуляционен Тренировъчен Център (МСТЦ) на МУ-Пловдив е най-големият и комплексен тренировъчен център за медицински специалисти в България. Мисията му е да предложи възможно най-доброто обучение, както на студенти, така и на лекари от различни специалности

По 6.1.3. Информационното и ресурсно осигуряване на учебната и научната дейност се подпомага главно от Библиотечно - информационния център, който разполага с многобройни научни издания и бази данни, включително такива, необходими на докторанти по ДП „Съдебна медицина и деонтология“.

По 6.1.4. На докторантите са предоставени **възможности да публикуват** резултатите от НИД в български и международни списания. Студентите и младите учени са неразделна част от МНД „Асклепий“. Университетското списание „Folia medica“, от създаването си през 1958 е водещо българско научно медицинско списание, в което докторантите могат да публикуват. Разпространява се в 103 институции в света и се индексира в Medline, ProQuest, Copernicus. Ежегодно в МУ – Пловдив се организират вътрешни научни прояви, предоставящи възможности за популяризиране на резултатите от научните разработки на докторантите: *Конкурс на университета “Наука и младост”*; *Дни на медицинската наука в МУ – Пловдив*.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1.

МУ – Пловдив, съответно Катедрата по съдебна медицина и деонтология и Отделението по съдебна медицина и деонтология разполагат с материално-техническа и информационна база и библиотечни ресурси за теоретична и практическа дейност на докторантите. Творческата активност на докторантите се стимулира организационно, което се доказва от участията им в научни форуми, реализацията на проекти и публикационната им активност. Материално-техническата база е достатъчна. Осигурено е специфично оборудване и информационна база, необходими за обучение на докторанти по ДП по Съдебна медицина и деонтология. Творческата активност на докторантите е регламентирана организационно и финансово. На докторантите се осигурява възможност за публикуване на резултатите от научните изследвания и участие в научни форуми.

Стандарт 7. Управление на информацията

Критерий 7.1.. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите

По 7.1.1. Управлението на информацията, свързана с докторантите се подчинява на университетски, факултетски и катедрени процедури.

Организацията на обучението на докторантите се осъществява от отдела за НИД на МУ – Пловдив, който поддържа и актуализира информацията за акредитираните ДП и зачислените докторанти, следи за хода на обучението и подготовката на дисертационните разработки, предоставя информация според изискванията на ЗРАСРБ и на Правилника на МУ. Отдел НИД изготвя годишни отчети и анализи на дейността, свързана с ДП и провежда анкети сред докторантите за качество на обучение.

Информация за проект *Докторант 1* е публикувана на интернет-страницата. През 2017 стартира нов проект - продължение - *Докторант 2* (<http://doctorant-mu-plovdiv.bg/doctorant2/>)

Системно се отчитат и анализират дейността и резултатите от ежегодния **конкурс „Старт на докторски програми“**. Националната **научна програма „Млади учени и постдокторанти“** е в изпълнение на препоръката на международния панел за оценка, реализиран в рамките на Инструмента на Хоризонт 2020 за подкрепа на политиките (PSF). <https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2018/12/2-Opisanie-na-NNP-Mladi-ucheni-i->

[postdoktoranti.pdf](#) . Кариерното развитие на докторантите най-често е свързано с тяхната реализация в академична среда като преподаватели и се подпомага от *Кариерния Център* (<https://mu-plovdiv.bg/karieren-tsentar/obshta-informatsiya-karieren-tsentar/>); <http://doctorant-mu-plovdiv.bg/doctorant2/>).

По 7.1.2. Събирането и анализът на информацията за докторските програми се извършва ежегодно от отдел НИД. Разработена е собствена документация и процедура по управление на информацията. *Анкетите за проучване на студентското мнение* са достъпни в електронен вариант и се попълват онлайн. Резултатите от анкетите се анализират на катедрено и на факултетско ниво, обсъждат се от Факултетен съвет и се набелязват мерки за удовлетворяване изискванията на студентите, свързани с подобряване на качеството на учебния процес. Резултатите се анализират в доклади към Декана и Председателя на УККО, намират отражение и в отчетните годишни доклади на декана. Резултатите и ефективността на управление на качеството на обучение в МУ - Пловдив се огласяват чрез публикуването на резултати от одитите на СУК на сайта на Университета. <http://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2016/09/doklad-odit-29.06-01.07.pdf>

Наред с това, достъпни за всички заинтересовани страни са данните от оценките на външни институции като НАОА, Рейтинговата система на ВУ и UMULTIRANK. <https://mu-plovdiv.bg/kachestvo-akreditatsii/anketi/> В анкетните карти са включени и въпроси касаещи: съответствието на обема и съдържанието на тестовите въпроси със съдържанието и целите на обучението; спазването на правила за провеждане на контролни изпитни процедури, за обективността на оценките при изпит.

Констатации за изпълнението на критерий 7.1.

В МУ - Пловдив има изградена система за управление на информацията относно качеството на обучение на докторантите – анонимни анкети с докторанти и вътрешно одитиране. Докторантските програми периодично се актуализират и обновяват. Публично се оповестяват резултатите от одитите и ефективността на ДП. Проследява се кариерното развитие на докторантите.

Стандарт 8. Информация за обществеността.

Критерий 8.1. ВУ публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти

ВУ публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; проведени университетски форуми с участието на докторанти. На сайта на МУ – Пловдив се публикува информация за всички акредитирани докторски програми и дейностите свързани с прием, научна активност и защита на дисертационни трудове: <http://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/doktorski-programi/>

По 8.1.1. Със заповед Р-49/17.01.2017 на Зам.-ректор НИД е създадена комисия, която е изготвила проект за създаване на институционален репозиториум (ИР), чието изпълнение предстои. Репозиториумът ще бъде интернет-базиран със свободен достъп до съхраняваните в него научни трудове (дисертационни разработки, монографии, научни публикации и др.) създадени от преподаватели и докторанти на МУ – Пловдив.

По 8.1.2. Медицински университет - Пловдив е активен участник в Програма "Еразъм+" и има подписани 112 междуинституционални споразумения със 100 висши училища от 22 програмни държави и 12 междуинституционални споразумения с висши училища от държави - партньори (Колумбия, Израел, Украйна, Казахстан, Армения, Сърбия, Индонезия и САЩ).

Докторанти от Катедра „Съдебна медицина и деонтология“ не са участвали в мобилност по програма "Еразъм+".

По 8.1.3. МУ-Пловдив дава възможност на докторантите да представят своите проучвания на български и чуждестранни научни форуми, които се публикуват в български и чуждестранни научни издания. Участието на авторите в научни форуми се подпомага чрез финансиране на такса-правоучастие, за което е създаден специален регламент.

Резултатите от разработваните дисертационни трудове по ДП “Съдебна медицина и деонтология” в Катедрата през периода 2013-2021 год. са публикувани в международни и национални научни списания и сборници и са представени на международни и национални научни форуми.

Констатации за изпълнението на критерий 8.1.

В МУ - Пловдив се предоставя системна информация за учебната документация и качеството на обучение по докторските програми, постиженията на докторантите по „Съдебна медицина и деонтология“, участието им в научни форуми, публикационната активност и иновационните резултати в работата им. Има създадени условия и подкрепа за мобилност на докторантите.

Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии

По 9.1.1. В МУ – Пловдив се осъществява редовен мониторинг, периодичен преглед и своевременно осъвременяване на докторантските програми. Докторската програма се подлага на постоянен контрол и мониторинг от страна на Катедрения съвет, по предложение на Ръководителя на докторантурата и обучаващите, като тези промени се утвърждават от Деканското и Ректорското ръководство.

По 9.1.2. С цел повишаване ефективността на докторските програми периодично се извършва **обсъждане на представените отчети** за извършена работа по индивидуалните програми на докторантите. Резултатите от анкетите се анализират на катедрено и на факултетско ниво, обсъждат се от Факултетен съвет и се набелязват мерки за удовлетворяване изискванията на студентите, свързани с подобряване на качеството на учебния процес.

Качеството на образователния процес е предмет на текстове в *Правилника на МУ - раздел IV* и в *Наръчника по качеството на СУК ISO9001*. Формулирани са главните цели и основните задачи на Системата за осигуряване на качеството (ОК), регламентирани са нейните органи и административните единици – *Университетска комисия по качеството (УКК), Факултетска комисия по качеството (ФКК) и Катедрени администратори.* Системата за осигуряване на качеството функционира чрез създадените структури на 4 нива:

ОК-1. Контрол и усъвършенстване преподаването в катедрите на факултетите (дисциплини, модули) – I ниво. Осъществява се от КС; ОК-2. Подобряване и хармонизиране обучението по профили и специалности – II ниво. Осъществява се от комисии към факултетите и се контролира от Зам.-декан по учебна дейност; ОК-3. Контрол на качеството на обучението на факултетско ниво. Контролът се осъществява от Факултетните съвети – на МФ чрез специални заседания, посветени на учебната дейност; ОК-4. Цялостен контрол – Университетско или IV ниво.

Наръчникът по качество на СУК ISO 9001 и **Процедура Одити** регламентират *провеждането на годишни вътрешни одити* на СУК ISO 9001 (по график и програма утвърдени от ръководството на МУ). Периодично се обсъжда и огласява ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на образованието. <https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2022/01/Doklad-ot-odit-na-Sistema-za-UpravlenieSU-04-06-2021.pdf>. Докладите от *външните контролни одити* на СУК ISO 9001:2008 (от 2018 г. МУ-Пловдив е сертифициран по стандарта ISO 9001-2015) ясно показват постигнатите успехи във внедряването и оптимизирането на работата по управление на качеството в МУ - Пловдив. Като пример в това отношение може да се посочи ресертификационния одит от 2015 г., при който не са регистрирани несъответствия и наблюдения. Това потвърждава системните, целенасочени и ефективни действия на ръководството за коригиране и

предотвратяване на проблеми, свързани с осигуряване на качеството и ангажимент за неговото подобряване.

Констатации за изпълнението на критерий 9.1.

В МУ - Пловдив се осъществява редовен мониторинг и осъвременяване на докторските програми, съобразно актуалната научна информация. Провежданият системен вътрешен контрол допринася за повишаване на ефективността на обучението и изпълняване на неговите цели.

Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството

Критерий 10.1. Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми

Осигуряването на качеството на обучението в МУ - Пловдив се извършва на различни нива и с ангажиране на широк кръг от участници посредством: внедрената система за управление на качеството по ISO 9001 и външната сертифицираща организация SGS, чрез акредитационни процедури от НАОА, участието в международната рейтингова система Umultirank и рейтинговата система на висшите училища.

По 10.1.1. Системният вътрешен контрол за качеството на обучението се извършва в съответствие със системата за осигуряване на качеството на обучението в МУ – Пловдив, при провежданите одити и преглед на ръководството на СУК ISO 9001 на МУ-Пловдив и обхваща всички нива и структури. Политиката по качеството и документацията на СУК са достъпни и публикувани в официалната страница на МУ - Пловдив

<http://mu-plovdiv.bg/kachestvo-akreditatsii/dokumenti-formulyari-kachestvo-akreditatsii>

Създаден е **Кариерен център** (<https://mu-plovdiv.bg/karieren-tsentar/vazmozhnosti-realizatsiya/>) за осигуряване на обратна връзка на работодателите с новоназначените на работа възпитаници на Университета.

Констатации за изпълнението на критерий 10.1.

В МУ - Пловдив е внедрена успешно функционираща Система за управление на качеството. Структурите на МФ, вкл. Катедрата по съдебна медицина и деонтология, преминават циклично през самооценка и външно оценяване, което е предпоставка за поддържане и подобряване на качеството на докторските програми.

Председател на ПКЗС:

(Проф. д-р З. Каменов, дмн)